

Andere werelden

Het doel van deze les is boekpromotie, dat wil zeggen leerlingen enthousiasmeren, hen te helpen zich te oriënteren in Letterenland en te ondersteunen in hun boekkeuze. Daartoe passeert een groot aantal titels de revue in de PowerPointpresentatie. Op de hand-out kunnen leerlingen aantekeningen maken over de titels die hen interesseren. Onderaan deze lesbief vind je nadere gegevens over de genoemde titels, waaronder ook de digitale beschikbaarheid in de openbare bibliotheek.

1 Welke titels kennen de leerlingen?

Afgebeeld zijn filmstills uit:

Lord of the Rings

Spider Man

Divergent

The Martian

Harry Potter

The Hunger Games

2 Wat hebben deze verhalen met elkaar gemeenschappelijk?

Deze verhalen spelen zich af in een niet bestaande wereld. / Er gebeuren dingen die in het echt niet kunnen gebeuren.

3 Laat de leerlingen in tweetallen proberen of ze de titels kunnen groeperen.

Voor de hand ligt de verdeling in toekomst (Spider Man, Divergent, The Martian, The Hunger Games) en een (denkbeeldig!) verleden (Lord of the Rings, Harry Potter).

Een heel slim onderscheid in de eerste groep zou zijn: Spider Man en The Martian ('gewone' science fiction) enerzijds en Divergent en The Hunger Games (dystopisch) anderzijds.

Dystopie = verhaal dat zich in de toekomst afspeelt. Er heeft een (natuur)ramp plaatsgevonden en/of er zijn mensen aan de macht gekomen die andere mensen onderdrukken. Daardoor is de wereld veranderd in een plaats waar je niet wilt leven.

4 Kennen de leerlingen nog meer titels die een of meer dezelfde kenmerken hebben?

In the spotlight: De verborgen universiteit

Er wordt in het Nederlandse taalgebied weinig echte fantasy geschreven. De serie *De verborgen universiteit* van Nathalie Koch is hierop een uitzondering. In zijn Vlogboek bespreekt Jörgen Apperloo de serie.

Hoewel er onder docenten Nederlands geen consensus is over de vraag of fantasy voor de lijst gelezen mag worden, zijn er zeker redenen om dat (in ieder geval deze serie) wel toe te staan. De belangrijkste daarvan is leesbevordering. Fantasy liefhebbers zullen deze serie met plezier lezen. Bovendien zijn de boeken zeker niet gemakkelijk.

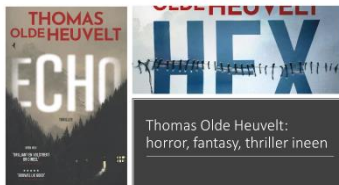
Meer informatie:

Singeluitgeverijen.nl

Laat de leerlingen het Vlogboek zien en het fragment horen.

Vraag hen vervolgens op hun hand-out te noteren wat een reden is om het boek *wel* en een reden om het boek *niet* te lezen.

Thomas Olde Heuvelt

Thomas Olde Heuvelt schrijft boeken die niet onder één noemer zijn te vangen. Zowel *HEX* als *Echo* bevatten thriller-, horror- én fantasy-achtige elementen. Zijn werk wordt wel vergeleken met dat van Stephen King (bij leerlingen wellicht bekend door de boekverfilmingen *Carrie* en *It*).

In the spotlight: Hex

HEX is populair onder scholieren. Het is spannend, origineel, griezelig tot gruwelijk en het is niet moeilijk om mee te leven met de jonge personages.

Laat de leerlingen de trailer en het Vlogboek zien.

Desgewenst kun je het fragment voorlezen.

Vraag hen vervolgens op hun hand-out te noteren wat een reden is om het boek *wel* en een reden om het boek *niet* te lezen.

Nabije werelden

Deze drie verhalen spelen zich af in een meer of minder nabije toekomst (zie de omschrijvingen hieronder). De nieuwe maatschappelijke ordening confronteert de personages met morele dilemma's. *In transit* en *Vonk* zijn YA-romans, maar zeker geschikt voor havo 4. Het is aan u om te beoordelen of u

leerlingen wilt toestaan deze boeken ook nog in havo 5 en/of het vwo te lezen.

De boeken hebben zeker een 'diepere laag' en zetten aan tot reflectie op meerdere niveaus.

Vertel de leerlingen iets over deze drie titels (zie hieronder).

Vraag hen op hun hand-out te noteren welke titel hen het meest aanspreekt en waarom.

Margaretha van Andel, *In transit* (N2, Jonge Lijster 2019)

In 2275 zijn de vrienden Levya en Rheyne toe aan hun Bezinningsjaar. Ze maken een illegaal uitstapje naar het reservaat van de aapachtige grauwers. Als ze Aag ontmoeten, komt de vraag op of de grauwers wel open zijn.

[Bol.com](#) (korte samenvatting)

[Tzum.info](#) (recensie)

[Issuu.com](#) (fragment)

Auke Hulst, *Slaap zacht, Johnny Idaho* (N3, Grote Lijster 2017)

Drie uiteenlopende personages treffen elkaar op een kunstmatig eiland waar een elite alles en iedereen controleert.

[Bol.com](#) (korte samenvatting)

[Athenaeum.nl](#) (recensie)

[Volkskrant.nl](#) (recensie)

[Nrc.nl](#) (recensie)

[Athenaeum.nl](#) (fragment)

Floortje Zwigtmann, *Vlam I: Vonk* (N3, Jonge Lijsters 2020)

Roxane Tron (18) is de dochter van de dictator van het eiland Chimeria. Op de universiteit wordt ze verliefd op Christian, waardoor hij verstrikt raakt in alle politieke onrust die ontstaat.

[Bol.com](#) (korte samenvatting)

[Tzum.info](#) (recensie)

[Volkskrant.nl](#) (recensie)

Als de wereld vergaat

Vertel de leerlingen kort iets over deze romans (zie de bronnen hieronder).

Laat hen klassikaal bepalen uit welke roman u een stukje voor zult lezen.

(Doel is dat leerlingen goede argumenten formuleren om uit te leggen waarom een bepaalde titel hen al dan niet aanspreekt.)

Vraag de leerlingen op hun hand-out te noteren welke titel hen het meest aanspreekt en waarom.

Eva Moraal, *Overstromd* (N2)

Na de Grote Overstroming is het land opgesplitst in een rijk droog deel en een arm nat deel. Als Nina's droge school verwoest wordt, komt ze op een natte school terecht. Daar ontmoet ze Max, wiens broer in een gewelddadige verzetsbeweging zit.

[Bol.com](#) (korte samenvatting)

[Pluizuit.be](#) (korte bespreking)

[Jeugdbibliotheek.nl](#) (informatie)

[Issuu.com](#) (fragment, begin van de roman)

N.b. *Overstromd* is een Young Adultroman. Zeker geschikt voor havo 4. Voor havo 5 en het vwo wellicht te eenvoudig.

Hanna Bervoets, *Alles wat er was* (N4)

Acht mensen komen op een zondag in een schoolgebouw samen voor de opnamen van een wetenschapsprogramma. Maar die worden nooit gemaakt. Want plotseling klinkt er een knal. Op bevel van de autoriteiten gaan ramen, deuren en gordijnen dicht. En ze blijven dicht. Eerst dagen, dan weken.

[Bol.com](#) (korte samenvatting)

[Jeugdbibliotheek.nl](#) (informatie)

[Volkskrant.nl](#) (recensie)

[Tzum.info](#) (recensie)

[Nrc.nl](#) (recensie)

[Bol.com](#) (inkijkexemplaar, fragment)

N.b. Hoewel het gegeven voor veel leerlingen interessant is, is *Alles wat er was* door de ingewikkelde structuur een behoorlijk pittig boek dat behoorlijk wat inzet en leeservaring vraagt.

Renate Dorrestein, *Weerwater* (N3, Grote Lijster 2019)

Als de wereld vergaat, op Almere na, doet de schrijfster verslag van alle pogingen om te overleven.

[Uitgeverijpodium.nl](#) (flaptekst)

[Tzum.info](#) (recensie)

[Boekenkrant.nl](#) (fragment)

In the spotlight: Hanna Bervoets

De laatste vier romans van Hanna Bervoets bevatten alle ‘buiten-gewone’

elementen: in *Efter* wordt verliefdheid gezien als een ziekte die behandeld moet worden; in *Alles wat er was* is er een dodelijke mist over de wereld getrokken, die de personages tot elkaar veroordeelt; in *Ivanov* wordt een experiment gedaan dat alle ethische grenzen overschrijdt; en in *Fuzzie* ontvangen enkele

mensen een pluizig bolletje dat hen beter lijkt te begrijpen dan wie dan ook.

Deze romans kunnen beschouwd worden als proefopstelling, waarin steeds variaties voorkomen op de vraag ‘Wat zou er gebeuren als...?’

Vraag de leerlingen op hun hand-out te noteren welke titel hen het meest aanspreekt en waarom.

Hanna Bervoets, *Efter* (N3, NNlit, Grote Lijster 2020)

In een toekomstige wereld wordt verliefdheid als ongewenst gezien.

[Bol.com](#) (korte samenvatting)

[8weely.nl](#) (recensie)

[Volkskrant.nl](#) (recensie)

[Trouw.nl](#) (recensie)

[Nrc.nl](#) (recensie)

Hanna Bervoets, *Alles wat er was* (N4)

Acht mensen komen op een zondag in een schoolgebouw samen voor de opnamen van een wetenschapsprogramma. Maar die worden nooit gemaakt. Want plotseling klinkt er een knal. Op bevel van de autoriteiten gaan ramen, deuren en gordijnen dicht. En ze blijven dicht. Eerst dagen, dan weken.

[Bol.com](#) (korte samenvatting)

[Jeugdbibliotheek.nl](#) (informatie)

[Volkskrant.nl](#) (recensie)

[Tzum.info](#) (recensie)

[Nrc.nl](#) (recensie)

[Bol.com](#) (inkijkexemplaar, fragment)

N.b. Hoewel het gegeven voor veel leerlingen interessant is, is *Alles wat er was* door de ingewikkelde structuur een behoorlijk pittig boek dat behoorlijk wat inzet en leeservaring vraagt.

Hanna Bervoets, *Ivanov*

Een journalist in opleiding raakt gefascineerd door een wetenschapper die aidsonderzoek doet geïnspireerd door experimenten op apen door de Rus Ivanov begin 20^e eeuw.

[Bol.com](#) (korte samenvatting)

[Tzum.info](#) (recensie)

[Athenaeum.nl](#) (fragment)

Hanna Bervoets, *Fuzzie*

Enkele mensen ontvangen op raadselachtige wijze een pluizig bolletje dat tegen hen praat en hen lijkt te begrijpen.

[Bol.com](#) (korte samenvatting)

[Volkskrant.nl](#) (recensie)

[Nrc.nl](#) (recensie)

[Trouw.nl](#) (recensie)

[Athenaeum.nl](#) (fragment)

Tips voor als je net iets anders wilt

De engelenmaker en *Siegfried* zijn in de eerste plaats literaire romans; ze bevatten minder fantasy- en sciencefictionelementen dan de boeken die al genoemd zijn.

[Bol.com](#) (korte samenvatting *De engelenmaker*)

[Bol.com](#) (korte samenvatting *Siegfried*)

Tips voor als je net iets anders wilt

- Stefan Brijs, *De engelenmaker* (NA)
Een embryoloog gaat bij zijn pogingen een mens te klonen tot het uiterste.
- Harry Mulisch, *Siegfried* (NA)
Een Nederlandse schrijver met een levenslange fascinatie voor Hitler ontdekt ontvluchtende nieuwe informatie over de dictator.

En nu?

Vraag de leerlingen welke titel zij hebben genoteerd en waarom.

Mogelijk zijn er leerlingen die helemaal niet van fantasy, science fiction en/of dystopische romans houden. Geef hen de ruimte om hun ervaringen en gedachten daarover te formuleren. Laat andere leerlingen daarop reageren.

Lijst van genoemde titels

Auteur	titel	niveau	eBook	fragment
Andel, Margaretha van	In Transit	N2	-	Lijster 2019 Issuu.com
Bervoets, Hanna	Alles wat er was	N4	-	Bol.com
Bervoets, Hanna	Efter	N3	ja	Lijster 2020
Bervoets, Hanna	Fuzzie	-	ja	Athenaeum.nl
Bervoets, Hanna	Ivanov	-	ja	Athenaeum.nl
Brijs, Stefan	De engelenmaker	N4	-	-
Dorrestein, Renate	Weerwater	N3	ja	Boekenkrant.nl
Hulst, Auke	Slaap zacht, Johnny Idaho	N3	ja	Athenaeum.nl
Koch, Natalie	De verborgen universiteit	N3	ja	-
Moraal, Eva	Overstroomd	N2	-	Issuu.com
Mulisch, Harry	Siegfried	N4	ja	-
Olde Heuvelt, Thomas	Echo	-	-	Athenaeum.nl
Olde Heuvelt, Thomas	HEX	N2	ja	Lijster 2019 Lsamsterdam.nl
Zwigtman, Floortje	Vonk I Vlam	N3	ja	Lijster 2020 Hebban.nl